

امور تحریریه ایچون فؤاد بکه
وامور اداره ایچون آرتین افندییه
مراجعت اولغور.

—

مسکمزہ موافق آثار قبول اولغور.
درج ایداین اوراق اعاده اولماز.

مجله ادبیات

اداره خانه سی باب عالی جاده سنده
۵۲ نومرولو « شرکت مرتبیه »
مطبعه سیدر.

—

استانبول ایچون سنه لکی مطبعه دن
آلنق شرطیله ۴۰، طشردره پوسته
اجرتیله برابر ۶۰ غروشدرد.

نسخه سی ۱ غروش

مجله کونلری نشر اولغور ادبی، فنی و صناعی غزته در

نسخه سی ۱ غروش

ويا عدم وجوديله انهارك قورودىغنى اثبات ايدر

(۲) انهارك سطح مائللرينك طوبراقلر-
نى تقويه و ترابك سيلار واسطه سيله سو-
روكلنوب كيمسنة مانع اولميسيدر . زيرا اكر
اورمان اولمز ايسه كلان سيلار سرعته
جريان ايدم چكندن مجر النده بولنان طوبراقلرى
برابر كوتوره رك كچديكى يرلى سيلر سو-
پورر ، يالچين قيا براقير لىكن اورمان بولنورسه
سرعت جريان تناقص ايدم چكندن بالطبع
طوبراقلره زيان اولمز . بونندن ماعدا آغا-
جلر كوكلرى واسطه سيله طوبراغى تقويه
ايدر . ايشته بواساسه بناء شمدو فرلرده
طوبراقلرك سيلار واسطه سيله كلوب يولى
قپاماسى ايچون اكثريا ايكي طرفلى آغا جلر
ديكلير .

(۳) دكردن طالغولر واسطه سيله كلوب
قومسلار بيدا ايدن قوملرك داخله هجوم
واراضى مزروعى ستر وفلاحتى منع
ايمسيدر . مثلاً آفريقا و آمرىقاد و اكثر
قومسان صحرالرده دون تعبير اولنان و دكرك
طالغلرينك كتيرمش اولديغى قوملردن
متشكل بولنان متحرك قوم ييغىنلرى واردركه
فورتىلى هوالرده حركته كلارك بر مملكت
اوزرينه هجوم واوراسنى قومه غرق ايدم بيلور .
ايشته بوتلميكده قارشى بر چاره اولمق اوزره
هر طرفده قومده تنبت ايدم بيله جك آغا جلر
اطرافه غرس ايدمك باشلانمشدر . حتى
آفريقا ، اسيا و فرانسه سواحله آلتش
سند دنبرج دونلرك هجومه مانع اولمق اوزره
۶۰ بىك هكتار اورمان يتشد يرلشدر .

(۴) ممالكك اقلينى تحويل ايله تعديل
ايمسيدر . شولكه اورمان بولنان محله
آغا جلردن دوكلان يابراقلر سبيله اورمان
ايچنده بريپراق طبقه سى حاصل اولوركه طبقه
مذكوره ياغان ياغمور صولرينك درون
ارضه نفوذينه مانع اوله رق دائما و حتى يازك

اك صيچاق كونلرنده بيله اورالرى رطوبتلى
بر حالده بولنور - كه رطوبتك وجودينه
دليل رطوبته نشو و نما بولان بوصونلرك
آغاج كوتوكلرنده بولماسيدر - رطوبت
ايسه جور هوانك ايصغسنة مانع و بوده
صيق ، صيق ياغمورلرك ياغمه سنى موجب
اولوركه ياغمورك ياغمه سى ده هوانك سر-
نشمسنة بادى اولور . صحرالى كيرده اصلا
ياغمور ياغمه سى ده اورمانلرك فقدا نلنددر .

(۵) بطاقلقلىرى قورتمسيدر كه اول
اراضينك حاوى اولديغى مايعاتى كوكلريله
جذب و هوايه نشر ايدر . نانياً اسان روز-
كارلر آغا جلرى اهتزاز ايتديرر و بواسطه
ايله روزكارك شدت و قوتى تزديد ايدمك
مايكن سرعته بخرينه سبب اولوركه بو وجهله
كيدن بخاراك يرينى طومتق ايچون يكدن
بخار حاصل و بو حالك الى آخره دوام ايتمى
بطاقلقك قورومسنة سبب اولور . حتى
فرانسه ده وغاسقون ياده كائن اولوب (لاند)
دنيلان بطاقلقلىرك ازاله سنة ينه اورمانلر
باعث اولمشدر .

(۶) اقليلك تعديله و هوانك كسب
جيا دتسه سبب اولميسيدر . اورمانلر واسطه سيله
اول باول هوانك حاض قاربونى جذب
اولنور و هواده صولرده اولديغى كى جريان
هواجه بر انتظام حاصل اوله رق بعضاً غايت
صوؤق و بعضاً ده فوق العاده صيچاق اولماز .
ايشته آفريقاده اورمان بولنديغى ايچون كچه
حرارت صحراده تحت الصفر اون بش درجه ده
تنزل ايتديكى كى كوندوز فوق الصفر (۴۵)
درجه ده قدر ترفع ايتديكى اولوركه ، هرايى
درجه بالطبع ناقابل تحمىل در جلددر .

(۷) ملحوظ اولان بيوك فورتىلرك
وقوعه ويا واقع اولدقه مضراتنه مانع
اولور . اورمانلرك فورتىلر وقوعه مانع اولدى
شوسيدن نشئت ايدنيور . شويله كه : اور-
مانلر وقوعه بولان فورتىلرك هجومه مانع

اوليور . زيرا فورتىلرك سببى اومحلك هوا-
سى متلون اوله رق بعضاً غايت صيچاق و بعضاً
ايسه غايت سرين اولمسنلدر كه برودتلى يرك
هواسى بالطبع هواسى صيچاق اولان يره
هجوم ايدم چكندن فورتىلر تحصل ايدر .
حالبوكه اكر بو محله اورمان بولنورسنة او-
راده بولنان حرارت بردنبره زائل اوليور .
آنك ايچون برودتلى يرك هواسى صيچاق
اولان يره كايور و فورتىلرك وقوعه مانع
اوليور .

(۸) دولتجه بر منبع واردات اولمق
واها ليجه عسكرك خدمتده مسافات عظيمى
يوريره رك قطع ايدم بيله كى آلتشق و سلاح
طاشيغى و قوللانغى اوكرنمك كى منافعى حائز
اولان آوجيلمك ماده اساسيه سى اولان آو
حيوانلرينك وجودينه باعث اولميسيدر .

ر . فرير

بطاطس

(مابعد)

بعضاً تخملىرى ميوددن آيرمق زحمتى
اختيار ايدمكدن اشو ميولر تشرين نائيه
يره كومولير . بواصول طبيعى اولوب اشاغيده
بيان اولدجنى اوزره بر طاقم محاذيرى و محاذ
سنى واردر .

ايكنجى اصول ايسه ايلك سنلر بر كتلى
محصول ويرديكندن عموميتله مستعمل اولان
(چاميك) ايله تكثيردر . باصولده يومرولر
ويا يومرولر پارچيلرى يره كومولير . اكيله جك
يومرولر بطاطسك كوكلرى سوكلر كن انتخاب
ايدمليددر . فقط زراع يومرولر ايريلر
صرف ايتك ويا صاتمق ايچون آيروبده
اوقاقيرنى زراعتنه هيج روقت حصر ايتما
مليددر . زيرا بوكى اوقافى يومرولر نباتك
نشو و نماسنك صوك و قتلرنده يتشد

قالمش ویا ایری یومرولر یاننده بولنوب
تمامیله بیویه مامش اولاندردکه بولردن آله
جق محصولاتده اصلا خیر، برکت اولماز.
فقط بومعلوماتدن اک ای محصول ویرن
ایری یومرولردر ظن اولغسون. اوילה پک
بیومش اولانلر کوبره قوتیله یتشدکلرندن
آز، چوق تغییر ایتیشلردر. بولنر قوت
و شدتی آز اولان سمیرمش حیوانلر کیلدر.
بو خصوصده وسط درجهده کی یومرولر
دیگر نوعلره ترجیح ایدلملیدر.

عجبا یومرولری پارچالایوبده می؟ یوقسه
تام اوله رقی؟ اکلملیدر. سورده جک فلزلری
دها ای بسله مک محسناتی اولدیغندن یومرو-
لری پارچه لاقمیزین اکمک لازمدر.

بطاطس تخمیرینک ونباتاتنک استحضا-

ری - بطاطس، تخمی باخصوص، قوری
وصیحا بریده ویا دروننده هوا جریان
ایتمان بر طوربه نک ایچنده صافلان جق او-
لورسه، (انتاش) چیلنمه خاصه سنی اوزون
مدت محافظه ایدمه. اگر تخمیر بر پارچه چن
قالدیریلوب ایکیه ایردقدن صکره بویکی پار-
چدنک آراسنه قونیلوب یکرمی درت
یاخود قرق سکر ساعت قدر آچیق هواده
براقیه جق اولسه رطوبت تخمیری آزاجق
شیشردیکندن دها چابوق او یانوب سورر.

بطاطسک زمان زری - تشرین-

ثانیده ویا هوا مساعد اولورسه کانون اولده
بطاطس تخمیرینی حاوی اولان میوملری
آجیلان آرقلر دروننه سکر، اون ساتتیمتره
آرقله قویوب ایکی اوچ ساتتیمتره یوکسکلکنده
طوبراقله اورتملیدر. بواصول طبیعیدر.
بطاطسک خدای نوعی بو حالده تنبت ایدر.
بونک محذوری بروجه آتی بیان اولنور:

قیش چیقچیه، میوه ایچنده بر آراده
بولنان کوچوک دانلر هپ بردن صیقشیق
بر صورتده سورر. اکثرا بولردن استفاده
ایده یلمک ایچون برچوغنی کسوب فدا ایتمه

لرزم کوریلور. بناء علیه دقتلی زراع آری
دانلر ایله ایلک بهار زراعتی ترجیح ایتلی.
وبریره چوق مقدارده اصابت ایتماک ایچون
تخمیری قوم، اینجه طوبراق ویا کول ایله
قاریشیدرملیدر. قوراق زمانلرده صولانغه
اعتنا ایدمک شرطیله قوری طوبراقلرده
بطاطس اکیله بیلور. بطاطسی قارمه قارشیق
زرع ایتمکدن ایسه منتظم صورتده اکمک
دها ایدر. بونک ایچون بر اینجه دوزلشدکن
صوکره اوفجق بردکنک اوزرینه قونیلوب
اوستنه آوج ایله باصیلیر بعده براوجندن
طوتیلوب قالدیریلهرق حاصل اولان بوشلغه
تخمیر قونیلور. صوکره اوزری برقات
غایت اینجه یانیق کوبره ایله اورتیلیر. هوا-
لرک ایجابنده اگر صیحا ایسه کونشده
ایلیقلاشمش واکر صووق ایسه قایتلش
صو ایله صولانوب اوستی کول ایدیلیر.

تازه بطاطس فدالنری ابتدای امرده
چابوق بیومر. لکن بر دفعه فلز سورنجه
سرعتله نشوونمایه باشلار. اون، اون بش
ساتیمتره قدر بیودکده برقاشمک آرقه سی
یاخود بر دهر چتال ایله قالدیریلوب آچیق
هواده یاخود اوکلدن اوچ درت ساعت
صوکره کوزل برطوبراغک ایچنده قازیلش
ویانیق کوبره ایله تولدیرلمش چوقورلره
اوتوز ایکشر ساتتیمتره آرقله دیکلیر. وبعض
احوالده آتی اولان طومسنی تسهیل ایچون
بول صوایله صولانور. نباتک نشوونماسنک
دوام ایتدیکی مدته کال دقتله چاپلمق،
طوبراغی قبارتمق لازمدر، کوکاری سوکمک
ایچون موسمک ایلریش اولسنه دقت ایتمک
وصاپلرک تمامیله قورومسینی بکلمک لازمدر.

بوسایده ایلک سنه بر جویر ایله عادی بر
طاووق یومرطه سی بیننده تحول ایدن
بیوککلده یومرولر الیه ایدیله بیلور. ایلک
سنده بر دستنک یومرولری بیوککلجه
بربرندن تقریق اولنر. یومرولرک تمامیله

ویا تقریباً تمامیله نشوونماسی ایچون ایکنجی
سنه بی بکلملیدر. یومرولرک اورتیه جمده
اوزون ویا یوارلاق اولانلری پک لذت اولوب
یمکه یارار. اینجه وبارلاق قابوقلیری ایسه
اوقدر ای نوع اولمز. ایری یومرولر حیوانلره
کوزل غذا اولور. بولردن غیر منتظم
برشکلده اولانلری خسته لقی عدیله آتیه بیلیر.
(مابعدی وار) ع. مظهر

انفلونزا و غریبی قیشلر

قیش پک رطوبتی و صووق اولوب
یاغموری، قار، قاری یاغمور تعقیب ایتدکجه،
کونش ارضه روی التفات کوسترمکجه
هوالر بلوطی وهفتلرجه قبالی قالدکجه
انفلونزاتک، ۱۵۸۴ ده شدیداً اجرای حکم
ایتمش و او وقتدن بری بوقدر تلفاته سببیت
ویرمش اولان، اسکی غریپک کلیدیکی
کوریلور. عجبا پاریسده انفلونزا وارمی؟ اگر
بوسؤال ایراد اولنه جق اولورسه (اصلا)
جوابی ویرلمکده تأخر اولنر. وفات جد-
والری تدقیق اولندقد و فیاتک مقداری،
کانون ثانیه، ۹۸۲ دن ۱۰۶۹ و ۱۰۷۶
آراسنده تحول ایتدیکی کوریلور. (صوک
اون سنلرده کانون ثانیه وسطی و فیات
۱۰۳۳۵ در.) بونده غریپک تأثیری لاشی
حکمنده در. و فیات سنین متقدمیه نسبتله
دوندر. هر نه قدر غریپدن و فیات وقوع
بولیور ایدیسده منطقاً، اهمیتسز بر مرض
مستولی دیمک اولان انفلونزایا تحمل ایدر.
میورز، دیمک دکلدیر. هر سنه قیشلرده نزله
تکثر ایدر. و فیات چوغلمدی دهرک نزله
یوقی دیه حکم ایدر جکر؟ حقیقتحال تهلمکی
اولماق اوزره انفلونزایه طوتیلور. لکن
طوتیلانلرک مقدارینک کثرتی مرضه مستولی
دیدر تمکه مجبور ایدیور.